XV. FIATAL MŰSZAKIAK TUDOMÁNYOS ÜLÉSSZAKA

Kolozsvár, 2010. március 25-26.

EGY FIATAL VÁROS TELEPÜLÉSKÖZPONTJA

dr. Medvegy Gabriella, Veres Gábor

Abstract

Kozármisleny is a dynamically developing suburbia of the city of Pécs.

The aim of the presentation is to introduce the development of the central area and the diversity with the neighborhood of the young town called Kozármisleny, through practical designing exercises. It is also important to represent the architectural answers that Group K.L.M.V. from Pécs gives for the issue of extraordinarily rapidly changed consistence of society. The area we focus on is considered as the city centre, so the remodeling of its borders is an exceptional architectural challenge. It is a specific problem that due to the rapid growth of recent settlements the architectural and visual communication leads towards a 'so-so' esthetical character, the new resident buildings are built in bad quality and appearance, which later determines the ideas of young home-builders. On that score the gravity of the site's problem is even more important. Two buildings are going to be introduced: the city hall and a service house with apartments, one with local government's, and one with private investment.

Key words:

Architecture, town, downtown

Összefoglalás

Kozármisleny Pécs megyei jogú város dinamikusan fejlődő agglomerációja. Az előadás élő tervezési feladatokon keresztül tesz kísérletet arra, hogy bemutassa a fiatal város központi területeinek alakulását, kapcsolatrendszerének sokarcúságát, a szokatlanul gyors ütemben megváltozott társadalmi összetétel által generálódott építészeti válaszokat - miket a fiatal építésziroda, a pécsi K.L.M.V. Csoport adott. A fókuszált terület Kozármisleny városközpontjának mondható, mely térfalainak alakítása, közfunkcióinak telepítése kivételes építészeti kihívás. Sajátos probléma, hogy a gyors fejlődés az újabb telepeken az építészeti- vizuális kommunikáció egy sok szempontból megkérdőjelezhető eszközhasználatú karakter felé tart, az új lakóépületek sokszor minőségtelen és torz építészeti formában épülnek, mely aggasztó módon meghatározza a további fiatal lakásépítők elképzeléseit is. Ez okból a városképi jelentőséggel bíró helyszín még nagyobb súllyal bírhat. Bemutatásra kerül két épület; a városháza és egy szolgáltatóház lakásokkal-egy önkormányzati és egy magánjellegű befektetéssel, de mindkét esetben egyedi, jó lehetőségeket kínálva a tervezésre.

Kulcsszavak:

Építészet, város, városközpont

1. Bevezetés

Az előadás élő tervezési feladatokon keresztül tesz kísérletet arra, hogy bemutassa a fiatal város, Kozármisleny központi területeinek alakulását, kapcsolatrendszerének sokarcúságát, a szokatlanul gyors ütemben megváltozott társadalmi összetétel által generálódott építészeti válaszokat - miket a fiatal építésziroda, a pécsi K.L.M.V. Csoport adott. A fókuszált terület Kozármisleny városközpontjának mondható, mely térfalainak alakítása, közfunkcióinak telepítése kivételes építészeti kihívás.

Az új városközpontnak kijelölt terület a kozármislenyi plató nyugati peremén terül el, az öregtelepülés és az új lakótelepek ütközőpontjában található, szabadidős- parkkapcsolattal. A városvezetők dinamikus fejlesztési tervei alapján kialakulóban lévő közlekedési hálózatok, pihenőrendszerek metszéspontjaként a terület kiemelt jelentőségű. Sajátos probléma, hogy a gyors fejlődés az újabb telepeken az építészeti- vizuális kommunikáció egy sok szempontból megkérdőjelezhető eszközhasználatú karakter felé tart, az új lakóépületek sokszor minőségtelen és torz építészeti formában épülnek, mely aggasztó módon meghatározza a további fiatal lakásépítők elképzeléseit is. Ez okból a városképi jelentőséggel bíró helyszín még nagyobb súllyal bírhat.

Bemutatásra kerül két épület; a városháza és egy szolgáltatóház lakásokkal. Jellemzi a helyzetet, hogy a városháza tervezéskor még önkormányzati hivatal volt, a település közben emelkedett városi rangúra. A két épület hasonló elvek alapján, rokon karakterben készült, különböző ütemben, de ezáltal egyik a másik következményeként. Különböző beruházókkal, egy önkormányzati és egy magánjellegű befektetéssel, de mindkét esetben egyedi, jó lehetőségeket kínálva a tervezésre. Kiterjedt közterületi kapcsolatrendszerrel, városi szövetbe illesztve, illetve azt tovább értelmezve. Tanulságokkal, miket az alkotók a tervezés, az igényes kivitelezés során szereztek, s melyek további építészeti lehetőségeket vetnek fel.

Az épületek tervezési feladatának kihívásai közé tartozott a hely értelmezése, a társadalmi kapcsolatok bonyolult hálózatának feltárása is. Kozármisleny Pécs megyei jogú város dinamikusan fejlődő agglomerációja, kedvelt célpontja a vidéki hangulatra vágyó városiaknak. A betelepülőket azonban nem érdekli a falu meglévő szerkezete, a köztudatban lakozó újjazdag építészeti arculatukat hozták magukkal. A támadást a település hivatali és személyi felkészületlensége lévén nem tudta kivédeni, karaktere meghatározóvá vált és átvette a kezdeményezést. A fokozódó lakossági igények egyre több feladatot róttak a településre, melyek megakadályozták a távlatos településfejlesztési gondolkodást, melyek ad hoc, a folyamatokat inkább csak követni tudó intézkedésekké váltak.

Már a területkijelölés is építészetiileg erősen megkérdőjelezhető volt. A településrésznek akkor még semmilyen központi megjelenése nem volt, a fő utca egymagasságú, egyenletesen sorakozó lakóépületei domináltak, semmilyen intézményi sűrűsödést nem láhattunk. Egyedüli kapaszkodási pontunk a túloldali lakóházak közé beékelődő, még csak alapjainál tartó református templom. Azt gondoltuk, toronyként megjelenő vertikális hangsúlyokat kell képeznünk, ami a túloldali templomon is megjelenik, és a tornyok által létrejövő urbanisztikai hangsúly település kapuként fog működni. A kicsit távolabb lévő kolostor tornyával együtt a környék vertikális jelei száma eléri a hármat, és ha ezeket vízszintes elemekkel – köztterekkel – összekötjük, létrejön a központ. Reményeink szerint az új karakter pozitív energiái hálószerűen szétterjedve hatással lehetnek a szomszédos közösségi terek alakulására is.

1. ábra A Városháza modellje

Amikor hosszas érvelésünket megértve meggyőztük Kozármisleny képviselőtestületét, hogy az épületeket övező köztér is építészeti feladat, megbízóink tőlünk már a településközpont új arculatának megalkotását is várták. Felhívtuk a figyelmüket arra, hogy építész koncepciónk nem fog működni a közösségi terek megvalósulása nélkül, ugyanis az épületek önmagukban nem tudnak meghatározóvá válni. A település meglévő terei nem voltak az emberek által használható igazi köztterek, nem váltak az itt élő emberek találkozási helyeivé, a közösségi élet színtereivé. Akkor lesz aktív egy tér, ha társadalom értelmezi, saját magának érzi. Szerencsésebb már az előkészítésnél a majdani használók aktív kreativitásának és tudásának kihasználása, a civil réteg minél szélesebb spektrumának bevonása az építészeti koncepció megalkotásának folyamatában.

2. ábra Az elkészült Városháza

Medvegy Gabriella DLA építész, **Veres Gábor** DLA építész
PTE PMMK Építészeti és Tervezési Ismeretek Tanszék
7624, Magyarország, Pécs, Rókus utca 2.
Telefon: +36-72-503-670
E-mail: gabriellamedvegy@gmail.com